

«Եվրասիական տնտեսական
միության մասին» պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականություն անցկացնելու մասին

1. Սույն Արձանագրությունը մշակվել է «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի X բաժնին համապատասխան եւ սահմանում է անդամ պետությունների կողմից չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականություն անցկացնելու սկզբունքները՝ չափումների արդյունքների եւ Միության տեխնիկական կանոնակարգերին արտադրանքի համապատասխանության գնահատման (հաստատման) արդյունքների ու արտադրանքի քանակական ցուցանիշների համադրելիությունն ապահովելու նպատակներով:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետեւյալ իմաստը՝

«չափումների մեթոդիկայի (մեթոդների) վկայագրում»՝ չափումների չափագիտական պահանջներին չափումների մեթոդիկայի (մեթոդների) համապատասխանության ուսումնասիրություն եւ հաստատում.

«մեծության միավոր»՝ ֆիքսված չափի մեծություն, որին պայմանականորեն տրված է միավորին համարժեք թվային արժեք, եւ որը կիրառվում է համանման մեծությունների քանակական արտահայտության համար.

«չափումների միասնականություն»՝ չափումների այնպիսի վիճակ, որի պայմաններում այդ չափումների արդյունքներն արտահայտված են անդամ

պետություններում կիրառման համար թույլատրված մեծության միավորներով, իսկ չափումների ճշգրտության ցուցանիշները դուրս չեն գալիս սահմանված տիրույթից.

«չափում»՝ մեծության մեկ կամ ավելի քանակական այնպիսի արժեքների փորձարարական եղանակով ստացման գործընթաց, որոնք կարող են հիմնավորված կերպով վերագրվել մեծությանը.

«չափումների միջոցի տրամաչափարկում (կալիբրավորում)»՝ գործառնությունների ամբողջություն, որոնցով սահմանվում է չափումների միջոցի օգնությամբ ստացված մեծության արժեքի եւ մեծության միավորի նմանատիպ չափանմուշով վերարտադրված մեծության արժեքի միջեւ հարաբերակցությունը՝ չափումների միջոցի չափագիտական իրական բնութագրերը որոշելու նպատակով.

«Միավորների միջազգային համակարգ (ՄՀ)»՝ Չափի եւ կշռի գլխավոր համաժողովի կողմից ընդունված միավորների համակարգ, որը հիմնված է Մեծությունների միջազգային համակարգի վրա եւ ներառում է անվանումներ ու պայմանանշաններ, նախաձանցների հավաքակազմեր, դրանց անվանումները, պայմանանշաններն ու կիրառման կանոնները.

«չափումների մեթոդիկա (մեթոդ)» չափման այնպիսի կոնկրետ նկարագրված գործառնությունների ամբողջություն, որոնց իրականացումն ապահովում է ճշգրտության սահմանված ցուցանիշներով չափումների արդյունքների ստացում.

«չափագիտական հետեւելիություն (հետազօծելիություն)»՝ չափման արդյունքի հատկություն, որին համապատասխան արդյունքը կարող է հարաբերակցվել ազգային (առաջնային) չափանմուշի հետ՝ ստուգաչափման եւ տրամաչափարկման փաստաթղթավորված անքակտելի շղթայի միջոցով.

«չափագիտական փորձաքննություն»՝ չափումների միասնականությանն առնչվող չափագիտական պահանջների, կանոնների եւ նորմերի ճիշտ ու լիարժեք կիրառման վերլուծություն եւ գնահատում.

«ազգային (առաջնային) չափանմուշ»՝ մեծության միավորի չափանմուշ, որը անդամ պետության կողմից ճանաչվել է որպես հիմք այլ նմանատիպ միավորների

չափանմուշներին մեծության արժեք վերագրելու համար՝ պետական կամ տնտեսական գործունեության մեջ օգտագործվելու նպատակով.

«չափումների միջոցների ստուգաչափում»՝ այնպիսի գործառնությունների ամբողջություն, որոնք իրականացվում են չափագիտական պարտադիր պահանջներին չափումների միջոցների համապատասխանությունը հաստատելու նպատակներով.

«չափումների հղումային մեթոդիկա (մեթոդ)»՝ չափումների մեթոդիկա (մեթոդ), որն օգտագործվում է չափումների այնպիսի արդյունքներ ստանալու համար, որոնք կարող են կիրառվել նմանատիպ մեծությունների՝ չափումների այլ մեթոդիկայի (մեթոդների) օգնությամբ ստացված մեծության չափված արժեքների ճշտության գնահատման համար, ինչպես նաև օգտագործվում է չափումների միջոցների տրամաչափարկման կամ ստանդարտ նմուշների բնութագրերը սահմանելու համար.

«չափանմուշների համեմատում»՝ չափման միավորի վերարտադրման եւ փոխանցման ժամանակ չափումների արդյունքների ու ճշտության մեկ մակարդակի մեծությունների միավորների չափանմուշների միջեւ հարաբերակցության սահմանում.

«չափումների միջոց»՝ չափումների համար նախատեսված եւ չափագիտական բնութագրեր ունեցող տեխնիկական միջոց.

«ստանդարտ նմուշ»՝ չափումների ճշգրտության սահմանված ցուցանիշներով եւ չափագիտական հետեւելիությամբ նյութ՝ ենթադրվող նշանակությանը համապատասխան որակական հատկությունների չափումների կամ գնահատման ժամանակ օգտագործվելու համար որոշակի հատկությունների նկատմամբ բավականաչափ համանման եւ կայուն.

«չափումների միջոցի տեսակի հաստատում»՝ չափումների միասնականության ոլորտում անդամ պետության պետական իշխանության (կառավարման) մարմնի որոշում՝ փորձարկումների դրական արդյունքների հիման վրա անդամ պետության տարածքում հաստատված տեսակի չափման միջոց կիրառելու թույլտվության մասին.

«ստանդարտ նմուշի տեսակի հաստատում»՝ չափումների միասնականության ոլորտում անդամ պետության պետական իշխանության (կառավարման) մարմնի որոշում՝ փորձարկումների դրական արդյունքների հիման վրա անդամ պետության տարածքում հաստատված տեսակի ստանդարտ նմուշ կիրառելու թույլտվության մասին.

«մեծության սանդղակ»՝ մեծության արժեքների աստիճանակարգված ամբողջություն, որը ծառայում է որպես ելակետային հիմք՝ համապատասխան մեծության չափման համար.

«մեծության միավորի չափանմուշ»՝ տեխնիկական միջոց (միջոցների համալիր), որը նախատեսված է մեծության միավորի կամ մեծության սանդղակի վերարտադրման, պահպանման եւ փոխանցման համար:

3. Անդամ պետությունները չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում անցկացնում են համաձայնեցված քաղաքականություն՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրության ներդաշնակեցման եւ հետեւյալն ապահովող համաձայնեցված գործողություններ անցկացնելու միջոցով՝

1) չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնների հաստատման միջոցով չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման մեխանիզմների ստեղծում.

2) մեծությունների միավորների չափանմուշների, չափումների միջոցների, ստանդարտ նմուշների եւ չափումների վկայագրված մեթոդիկայի (մեթոդների) օգտագործում, որոնց համար Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ), ազգային (առաջնային) չափանմուշի եւ (կամ) մեծությունների միավորների միջազգային չափանմուշների մասով անդամ պետությունների կողմից ապահովվում է դրանց օգնությամբ ստացված արդյունքների չափագիտական հետեւելիությունը.

3) անդամ պետությունների համապատասխան տեղեկատվական ֆոնդերում առկա, չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում տեղեկությունների փոխադարձ տրամադրում.

4) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների իրականացման համաձայնեցված կարգի կիրառում.

4. Անդամ պետությունները ձեռնարկում են չափումներին, մեծությունների միավորներին, մեծությունների միավորների չափանմուշներին եւ մեծությունների սանդղակին, չափումների միջոցներին, ստանդարտ նմուշներին, չափումների մեթոդիկային (մեթոդներին) ներկայացվող պահանջների սահմանման մասով չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում անդամ պետությունների օրենսդրությունը ներդաշնակեցնելուն ուղղված միջոցներ՝ չափագիտության եւ ստանդարտացման միջազգային ու տարածաշրջանային կազմակերպությունների կողմից ընդունված փաստաթղթերի հիման վրա:

5. Անդամ պետություններն իրականացնում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքներ կատարելու համար իրենց պետության օրենսդրությանը համապատասխան լիազորված (հայտագրված) անդամ պետությունների պետական իշխանության (կառավարման) մարմինների կամ իրավաբանական անձանց կողմից չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում կատարված աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչում՝ այդ աշխատանքների կատարման հաստատված կարգերի եւ չափումների միասնականության ապահովմանն ուղղված աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնների համաձայն:

Չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների արդյունքների ճանաչումը կիրառվում է անդամ պետությունների տարածքներում պատրաստված չափումների միջոցների նկատմամբ:

6. Ազգային (առաջնային) չափանմուշների եւ Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ) նկատմամբ անդամ պետությունների չափումների արդյունքների, մեծությունների միավորների չափանմուշների, ստանդարտ նմուշների

չափագիտական հետեւելիության ապահովման նպատակով անդամ պետությունները կազմակերպում են մեծությունների միավորների չափանմուշների ստեղծման եւ կատարելագործման, ստանդարտ նմուշների անվանացանկի որոշման ու մշակման , պարբերաբար համեմատելու եղանակով անդամ պետությունների մեծությունների միավորների չափանմուշների համարժեքության հաստատման մասով աշխատանքների կատարում:

7. Անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերը, նորմատիվ եւ միջազգային փաստաթղթերը, անդամ պետությունների՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում միջազգային պայմանագրերը, չափումների վկայագրված մեթոդիկան (մեթոդները), անդամ պետությունների կողմից կարգավորվող ոլորտներում չափումների միջոցները, մեծությունների միավորների չափանմուշների եւ մեծությունների սանդղակների, ստանդարտ նմուշների հաստատված տեսակների եւ չափումների միջոցների հաստատված տեսակների մասին տեղեկությունները ձեւավորում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում անդամ պետությունների տեղեկատվական ֆոնդերը:

Տեղեկատվական ֆոնդերի վարումն իրականացվում է անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան, տեղեկատվական ֆոնդերում պարունակվող տեղեկությունների փոխադարձ տրամադրումը կազմակերպվում է սույն Արձանագրության 5-րդ կետում նշված՝ անդամ պետությունների պետական իշխանության (կառավարման) մարմինների կողմից՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանվող կարգով:

8. Անդամ պետությունները համապատասխան լիազորություններով են օժտում չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում պետական իշխանության (կառավարման) մարմիններին, որոնք անցկացնում են անդամ պետությունների դիրքորոշումների համապատասխանեցմանն ուղղված խորհրդակցություններ եւ իրականացնում են չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների համակարգում ու կատարում:

9. Հանձնաժողովը հաստատում է հետեւյալ փաստաթղթերը՝

1) Միության տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման ժամանակ կիրառվող մեծությունների արտահամակարգային միավորների ցանկը՝ ներառյալ դրանց հարաբերակցությունը Միավորների միջազգային համակարգի (ՄՀ) հետ.

2) չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների արդյունքների փոխադարձ ճանաչման կանոնները.

3) չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում աշխատանքների կատարման կարգը, այդ թվում՝

Միության տեխնիկական կանոնակարգի նախագիծը, այն ստանդարտների ցանկի նախագիծը, որոնց կամավոր հիմունքներով կիրառման արդյունքում ապահովվում է Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կատարում, ուսումնասիրությունների (փորձարկումների) եւ չափումների կանոններ ու մեթոդներ, այդ թվում՝ Միության տեխնիկական կանոնակարգի պահանջների կիրառման եւ կատարման ու տեխնիկական կարգավորման համապատասխանության գնահատման համար անհրաժեշտ նմուշառման կանոններ պարունակող ստանդարտների ցանկի նախագիծը չափագիտական փորձաքննության ենթարկելու կարգը.

միջլաբորատոր համեմատական փորձարկումների (միջլաբորատոր համեմատությունների) անցկացման կազմակերպման կարգը.

չափումների մեթոդիկայի (մեթոդների) չափագիտական վկայագրման կարգը.

որպես չափումների հղումային մեթոդիկա (մեթոդներ) ընդունվող չափումների մեթոդիկայի (մեթոդների) վկայագրման կարգը.

չափումների միջոցի տեսակի հաստատման կարգը.

ստանդարտ նմուշի տեսակի հաստատման կարգը.

չափումների միջոցի ստուգաչափման եւ տրամաչափարկման կազմակերպման կարգը.

4) անդամ պետությունների տեղեկատվական ֆոնդերում պարունակվող՝
չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում տեղեկությունների
փոխադարձ տրամադրման կարգը:
